

i

oklevélben világosan u áll, nem lehet azt „vero“-nak olvasni, hanem keresni kell olyan betüt, mely az *u* és *i* betük közé téve helyes latin szót ad ki. Ez pedig nem más mint a *ŭ* betű, s így a rövidítés *ubi*-nak olvasandó. Megtaláljuk e rövidítést a Monumenta Germaniae SS. VI. első facsimiléjén is (Vita Brunonis).

Igy olvasva az oklevél utolsó mondatát, azonnal helyesnek s értelmesnek tünik az föl: „Verum tamen III. anno, cum mihi placuerit et meum preceptum fuerit, C dentur sales, qui, ubi cervi congregari solent, in terra poni debent.“ Vagyis: „Azonban a harmadik évben, midőn nekem tetszik és parancsolom, száz darab kősó adassék, melyek, a hol a szarvasok összegyülekezni szoktak, a földre tétessenek.“ Azért kellett tehát még az ólompecsét ráfüggesztését egy kissé elhalasztani, azért kellett az oklevél formulájától egy kissé eltérni, mert a király nem akart elfelejkezni azontúl sem a visegrádi és budai pagonyokban tanyázó szarvasairól. Gondoskodott tehát róla, hogy gyűlö helyükre visszatérő jószágai só nélkül azontúl se szükölködjenek, mikor már Kakaton nem a királynak szedik a só-vámot. DR. KARÁCSONYI JÁNOS.

Nagy Lajos király udvari szállítója. A *pisai* állami levéltárban az ugynevezett *Simonelli* letétben van Nagy Lajos királynak Visegrádon 1373 april 21-én János váci püspök előterjesztésére kelt nyílt rendelete, melyben összes tengeri és szárazföldi barátait arra kéri, hogy az ezen oklevelet előmutató *Zanobio Masini*-t, ki *Flórenczből* való és a király udvari embere és kereskedője (nostrum familiarem et mercatorem Zanobium Masini de Florencia) mindenütt — a királyra való tekintettel — békével átereszszen minden szolgálival, lovaival, hajóival és áruival egyetemben.

H—cz.

Jobbágynak költözése és szökése. A multban ez volt *népünk vándor-mozgalmainak* legnevezetesebb tényezője a parasztság földhöz kötésétől kezdve a XIII. században, ugyszólván 48-ig. E néposztálynak természetes ősi vándorlási hajlamán kívül e mozgalmakat sokféle okok idézték elé. Maguk a földesurak adtak arra példát, midőn jobbágyaikat egyik birtokukról a másikkra (például ha a földesur új hasznót-hajtóbb birtokra tett szert; vagy ha valamely szomszéd hatalmaskodásait ki akarta kerülni; vagy ha egyszerűen annak a birtoknak a földje tetszett meg neki stb.) telepítették által. Különösen a középkorban volt nagy divatja ennek, s innen van, hogy okleveleinkben egy-egy népes birtok (possessio) egyszerre csak — minden különösebb ok nélkül — pusztának, lakatlannak (praedium) mondatik.